

LA VELLA QUARESMA

La vella Quaresma representa l'època que ve després del Carnaval. És una vella dejunadora i vegetariana, enemiga del rei Carnestoltes. Té set cames, una per a cada setmana d'aquest període que ve després del Carnaval, i que dura 40 dies. Durant el regnat de la vella Quaresma no es poden cometre excessos com, per exemple, menjar molt.

Durant els dies de Carnaval, el rei Carnestoltes i la vella Quaresma mantenen una lluita. La vella Quaresma acaba guanyant, i s'abandonen les lleis del rei Carnestoltes: els banquets, la festa boja i el desordre donen pas al dejuni, a l'ordre, a la calma.

Segons la tradició, els menjars abundants es canvien per un règim de sopes amb oli, verdura i aigua. Només els diumenges es podia menjar peix.

La Quaresma és un temps litúrgic que comença l'endemà del Dimecres de Cendra i s'allarga fins al Diumenge de Rams. Popularment aquest rigorós període quaresmal, sobri de carn i abundós en dejunis i abstinències, que ens prepararà per a la Pasqua, és representat per una vella de set cames, múrria i esquerpa, que duu un bacallà en una mà i a l'altra un cistell ple de verdures.

En moltes cases on hi havia canalla era costum penjar una Vella Quaresma feta de paper de diari i tallar-li una cama cada setmana fins arribar a la Pasqua. Era una divertida manera de veure com passava el temps i saber quants dies faltaven per a la Pasqua i l'arribada de la primavera.

A partir del primer divendres després de Carnaval, i mentre duri el període quaresmal, l'Ajuntament de Reus ha instaurat fa un cert temps un musical i cerimonial acte de la tallada de la cama de la Vella Quaresma a la plaça de les Peixateries Velles.

A les nostres escoles també treballem La Vella Quaresma!

Quan marxa el Rei Carnestoltes arriba la Vella Quaresma a les escoles.

Cada divendres li traiem una cama, tal i com marca la tradició, fins arribar a la setena tot cantant una cançó:

Serra la Vella

Serra la vella un plat d'escudella, serra la velló un plat d'escudelló.

serra la vella un plat d'escudella, serra la velló un plat d'escudelló... d'escudelló

Set setmanes de Quaresma, només hem pogut menjar arengades rovellades, mongetes i bacallà.

Carnestoltes quinze voltes i Nadal de mes en mes, tots els dies fossin festa la Quaresma mai vingués.

*Serradors que esteu serrant el poble us està aclamant!
Buscarem per tot arreu, tot allò que ens demaneu.*

Mestressa, porteu cansalada que la serra està esmussada

La Vella Quaresma

(Poema de Lola Casas amb la tornada de "la cucaracha" adaptada al català) (Adaptació i música: J. Vergés)

*Una vella nas de ganxo
porta al cap un mocador,
un cabàs ple de verdures,
un rosari i un sarró.
Duu posada una faldilla
de negre i marró lluents
d'on surten set potes fosques
amb sabates diferents.*

*Vella Quaresma, vella Quaresma,
ai que no pots caminar!
Tens moltes potes i t'entrebanques,
entre tots t'hem d'ajudar.*

*Cada setmana amb paciència
(i amb tisora de bon tall)
pota darrera pota ...
li caurà faldilla avall!
I aviat vindrà Pasqua
i la mona menjarem.
Ho sentim, Vella Quaresma ...
però no et convidarem ...*

I per arrodonir l'activitat anem a la plaça de les Peixateries Velles de Reus a tallar-li una cama a la Vella Quaresma!!!

Aquesta sortida és una proposta didàctica i divertida, amb activitats i espectacles de La Vella Quaresma, on cantem i dansem les cançons populars més conegudes.

LA MONA

La mona de Pasqua és un dolç esponjós que sol menjar-se acompanyat de xocolata, ou dur i llonganissa seca. És una tradició que simbolitza que la Quaresma i les seves abstinències s'han acabat.

A Catalunya és tradició que el padrí o l'avi regalin la mona al seu fillol i néts el Diumenge de Pasqua, en principi després de missa, tot i que actualment no sempre es va a la missa. El Dilluns de Pasqua és tradició que es reuneixin dues o tres famílies o un grup d'amics i que vagin a menjar a algun indret la mona plegats.

La tradició de la mona de Pasqua s'aparella amb la dels flequers-pastissers, els quals fan autèntiques filigranes arquitectòniques amb la xocolata, i és des de mitjan del segle XIX que les mones perden la seva senzillesa inicial i la seva presentació es fa més complicada, ja que s'ha d'enriquir amb ornaments de sucre caramel·litzat, ametlles ensucrades, confitures, crocant, anissos platejats i, naturalment, els ous de Pasqua pintats; tot això coronat per figures de porcellana, fusta, cartó o tela.

A les nostres escoles també treballarem La Mona!

noves formes de xocolata.

Un cop s'acaba l'abstinència de la Quaresma, arriba la Pasqua amb els seus colors vistosos. Com que la Pasqua és el temps dels ous, la setmana abans de Setmana Santa, tal com marca la tradició, els decorarem amb mil colors i els regalem als pares i mares.

El darrer divendres, abans del diumenge de Rams, amb una base de coc, decorarem entre tots una fantàstica Mona, i en la mengem en un esmorzar conjunt de totes les classes.

A la tornada de Setmana Santa, demanem a les famílies que ens portin les restes de la xocolata de les Mones i amb elles fem activitats de manipulació, tot fent murals i